

באתי לגני ה'תש"י

פרקים ט"ז-כ

ספרי — אוצר החסידים — לוייבאָוועיטהָשׁ

קונטראס ער.

קונטראס

י' ש' ג ש' ב' ת' ש' י

מכבוד קדושת

אדמו"ר יוסף יצחק

זוקללהיה נבג"ם זי"ע

שני אורים און

מלוייבאָוועיטהָשׁ

הוצאה חדשה עם הוספה

יצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ. י.

שנת חמישת אלפים שבע מאות עשרים ושמונה לבראה

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway

Brooklyn 13, N. Y.

Printed in the United States of America

Basi LeGani 5710

Chapters 16-20

באתי לגני

Basi LeGani

The Last Chassidic Discourse
by the Previous Lubavitcher Rebbe
Rabbi Yosef Y. Schneersohn נ"ע
Yud Shevat 5710 (תש"י; 1950)

and

The First Chassidic Discourse
by the Lubavitcher Rebbe
Rabbi Menachem M. Schneerson שליט"א
Yud Shevat 5711 (תש"א; 1951)

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway
Brooklyn, New York 11213

5750 • 1990

היא תהא שנת נסימ

IN LOVING MEMORY OF	
Horav Schneur Zalman Halevi	עה"ה
ben Horav Yitzchok Elchonon Halevi	היום
Shagalov	
Passed away on 21 Tamuz, 5766	
Reb Dovid Asniel ben Reb Eliyahu	עה"ה
Ekman	
Passed away on 5 Sivan - Erev Shavuot, 5765	
Mrs. Devora Rivka bas Reb Yosef Eliezer	עה"ה
Marenburg	
Passed away on the second day	
of Rosh Chodesh Adar, 5766	
Reb Yitzchok Moshe (Ian)	
ben Reb Dovid Asniel	עה"ה
Ekman (Santiago, Chile)	
Passed away on the 24th day of Shevat, 5769	
ת. ג. צ. ב. ה.	
AND IN HONOR OF	
Mrs. Esther Shaindel bas Fraidel Chedva	שתחי
Shagalov	
DEDICATED BY	
Rabbi & Mrs. Yosef Y. and Gittel Rochel	שיחי
Shagalov	

Reprinted with permission by:
Moshiach Awareness Center,
 a Project of:
Enlightenment For The Blind, Inc.
 602 North Orange Drive.
 Los Angeles, CA 90036
 Tel.: (323) 934-7095 * Fax: (323) 934-7092

<http://www.torah4blind.org>
 e-mail: yys@torah4blind.org

Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director

Printed in the U.S.A.

לעילוי נשמה
 הרה"ח הרה"ת אי"א
 ר' מנחם מענדל ע"ה
 בן הרה"ח הרה"ת ר' אלחנן דובער ה"ד
מאראזאו
 מקושר לכ"ק אדמו"ר מהורי"ץ
 וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו מה"מ
 נולד בעיר ליובאואויטש
 זכה לגור ולקיים קירובים
 בבית כ"ק אדמו"ר מהורי"ץ בעיר רוסטוב
 למד מתוק מסירת נפש בישיבת תו"ת במחתרת
שישמש כשו"ב
 הי' ממייסדי ושישמש בתורו מנהל ומשפיע
 במתיבתא ובית מדרש במוסד חינוך אהלי תורה
 זוכה להשפיע לאלפי תלמידים
 בהתועדוויותו הרבות
 הכנס רוח חסידית ושמחה לרבים משומעיו
 גידל משפחתו לחסידות ולהתקשרות
 והרבה מהם שלוחים בכל קצווי תבל
 נפטר בשיבת טובה ר"ח שבט התשע"ח
 ת. ג. צ. ב. ה.
 (מנוסח המצבה)
 *

נדפס ע"י משפחתו שיחי

הוון לדפוס ע"י
 יוסף יצחק הליי בן אסתר שיגינדל
 דפי ספר המאמרים באטי לגני חלק א'
www.otzar770.com

באתי לגני

Basi LeGani

בש"ז, ב' ניסן, ה'שי"ת.

ט) זהנה ב', עניינים אלו דורר אין סוף למעלה מעלה עד אין קץ ולמטה מטה עד אין תכליות, ה' ב', מדריגות באוא"ס ב'ה ויש הפרש גדול ביניהם, דמה שאוא"ס למעלה מעלה עד אין קץ הוא אור הנעלם והסתום שאינו בגדר גילוי והמשכה, ולעלים לא יבוא בגדר גילוי לעולמות, וכמאמրו אתה עילאה על כל עילאן סתימה על כל סתימין שהוא סתום בעצם. ומה שאר אין סוף למטה מטה עד אין תכליות הוא בגדר גילוי עכ"פ והוא השיך אל העולמות, ובכללו ה' הוא בחינת גילוי בעצמותו, פ"י בעצמותו גופא הוא בחינת גילוי בעצמו כביכול, משא"כ מה שלמעלה מעלה עד אין קץ הוא שגם בעצמותו אינו בבחוי גילוי אלא שהוא סתום ונעלם. דבר' עניינים אלו, מה שאוא"ס למע' מע' עד אין קץ ולמטה מטה עד אין תכליות הם ב', בחוי' מكيف' דאור ישר ומكيف' דאור חורו. דמكيف' דאו' ה' הוא מكيف' הקרוב והוא בגדר גילוי עכ"פ, ומكيف' דאו' ה' הוא מكيف' הרחוק ואינו בגדר גילוי כלל. ויבוז' עניין זה בהשגה, וכמו עד"מ הרב שהוא משפייע שכל לתלמידיו, הנה מה שמתකבל אצל המקביל, הינו חלק השכל והסברה שהתלמיד מתקבל בבחינת אור פנימי, והוא מה שיתישב בכליה המקביל בכדי טוב ובחינת התישבות ממש. אמנים עמוק השכל מה שאין ביכולת התלמיד לקבלו הרי נשאר בבחינת מكيف' על שכלו בלבד בלבד והמקיף בעולם, ומ"מ ה' בבחוי' קירוב אל המקביל, דהgam דזהו מה שנשאר בבחינת מكيف' על שכלו וגם בהעלם בלבד ומ"מ ה'ה בבחינת קירוב, לפי שבמאנ' הזמן יבוא ע"ז, וכמאמրו עד ארבעין שנין לא קאים איש אדעת'י' דרבין, א"כ הרי במשך הזמן ארבעים שנה הרי יבוא על עומק החכמה, ולזאת ה'ה בבחוי' קירוב אליו. וכן מי שהוא לומד איזה עניין ורואה או מרגיש שיש בו עומק גדול ואני

ונכאמר : אליהו, בהקדמת תי"ז, וראה תוו"ח פ' נח ד"ה ויהי כל הארץ פ"ז.
ויבוז' עניין : ראה לקוית פ' וראה ביאור ע"פ אווי לודו. ד"ה השמים מספרים חרסין
ואילו.
ונכאמר עד : ראה ע"ז ה' ב' לקוית ס"פ אחריו.

The Last Chassidic Discourse
by the Previous Lubavitcher Rebbe
נ"ע Rabbi Yosef Y. Schneersohn
Yud Shevat 5710 (תש"י); 1950

Based on a Translation by Rabbi Eliyahu Touger

The First Chassidic Discourse
by the Lubavitcher Rebbe
שליט"א Rabbi Menachem M. Schneerson
Yud Shevat 5711 (תש"א); 1951

Based on a Translation by Rabbi Sholom B. Wineberg

Edited by Uri Kaploun

The following *maamar*, comprising chs. 16-20 (i.e., Part IV) of the series of discourses with the general title of *Basi LeGani*, was released in advance for study on *Beis Nissan* 5710 (1950), in honor of the *yahrzeit* of the author's father, the *Rebbe Rashab* נ"ע.

Part IV

16.

Two very different levels of G-d's infinite light are represented in the above-quoted teaching of *Tikkunei Zohar*: "G-d's infinite light extends upward without bounds and downward without end."

The light that "extends upward without bounds" is a hidden and sealed light that transcends — and will never enter — the realm of descent into worldly revelation. This is the light referred to in the classic statement: "You are exalted above all the exalted ones, hidden from all the hidden ones."¹⁷⁰ This light is by nature sealed.

The kind of light that "extends downward without end" can come within the realm of revelation and is related to the worlds. In general terms, it is a light that is revealed to G-d Himself (to His *Atzmos*): within His Essence it is revealed to Himself, so to speak. In this it differs from the former kind of light, which is not revealed even within His Essence, but remains sealed.

These two kinds of light represent two kinds of G-d's transcendent light (or *makkif*; lit., "encompassing light"): the transcendent spiritual influence known as *or yashar* (lit., "direct light"), and the transcendent spiritual influence known as *or chozer* (lit., "reflected light"). [The term "transcendent" or "encompassing" describes a light too intense to be internalized within a limited recipient; "direct light" signifies light enclothed within creation; "reflected light" signifies light that cannot be enclothed and hence is "reflected" back to its source.]

170. Of Eliyahu, in *Tikkunei Zohar*, Introduction II: *Pasach Eliyahu*: see also *Toras Chayim*, *Parshas Noach*, the *maamar* beginning *Vayehi Chol HaAretz*, ch. 11.

יודע מהו העומק אבל מרגניש הוא שיש בו עומק עניין, הנה העניין העומק ההוא אף שאינו יודע אותו כלל, מ"מ מאחר דרואה שיש בו עומק או גם רק מרגניש דיש בו עומק דבר ה"ה בבחינת קרוב, ובמשך הזמן, כאשר יתהפכו יעמור גם על העומק ההוא, והוא מקריף דאי", דהיינו, דהgam שהו בבחינת מקייף, ומ"מ ה"ה בבחינת מקייף הקרוב שהוא בקרוב אל הפנימי", דאפס קצחו הרי מתגלה וgam הгалים יבוא לידי גilio כו', אבל שכל שהוא עמוק ביותר, והינו שהוא נעלם בעצם דגמ אפס קצחו אינו מתגלה, וכמו חכמה שלמה דכתיב והו"י נתן חכמה לשלהמה כאשר דבר לו, והינו שניתן לו הדעה העלינה ממש מה שהוא למלחה לשלהמה כאשר דבר לו, והינו שניתן לו הדעה העלינה ממש לא יבוא לידי גilio ממש, הנה השכלות אלו באים ע"י לובשים המעלימים ומסתיריהם, כמו המשלים והחידות. שבם הרי אינו נראה וניכר שיש בהם חכמה ושכל, כמו משלו שלמה שאינו נראה ונורש גודל החכמה דחכמה שלמה, ורק שידועים אוטם מדרשי חול מה שגלו להם ברוח"ק מעת מהחכמה שבשלים, אבל בהשלים עצמן הרי אינו נראה האור שכל והחכמה, לכטן בסיפוריו. מעשיות שבתורה יש בהן סודות ורזון עילאיין הרבה יותר מכמו בדיני התורה, אבל אינו נראה כלל, והוא לפי שעצם האור הוא סוד סתום וניאנו בא לידי גilio רק ע"י הסתר והעלם, והינו דעתם האור או נבדל ולזאת גם הгалות שלו הוא בבחינת הבדלה והתעלמות בעצם, א' פארמאכטער עניין, דכל עניינו הוא בהבדלה והתעלמות, והינו דאצל המשפיע עצמו הוא בבחינת התעלמות הבדלה, והוא ניכר זה יותר דכאשר המשפיע משכיל ומתחכם בהשכלה זו (הינו באור הנבדל), והוא כל יודע דכל השכלה והתחכמת גורם תוס' או רגilio, דכאשר המשפיע משכיל ומתחכם הרי ניתוסף לו אור וגילו, אמן האור והגילו שניתוסף לו הוא ג'כ' מתעלם בעצמו, ואני דומה כל לכמו שהוא בהגilio או רור שכל השיך אל המקביל. דהנה בגilio או רור שכל השיך אל המקביל דכאשר המשפיע עצמו משכיל ומתחכם בזה לעצמו בעומק העניין יותר ה"ז בבחינת קרוב אל המקביל, הנה שזו מה שהמשפיע משכיל ומתחכם בו לעצמו, מ"מ הנה גם מהשכלה והתחכמת החדשה (שהשכיל והתחכם המשפיע עצמו) בא מזה אפס קצחו לידי גilio בהמקבל (כמובן לפ"ע כו'), וככלות מהות האור הוא בבחינת קרוב, לפי שהוא בבחינת המשכה, פ"י דכללות מהות אור כויה הוא בתנועה דמשכה והгалות, לכטן כל מה שמתגלה בזה אצל המשפיע, הגם שהוא מה שהמשפיע משכיל ומתחכם לעצמו, וגם שהוא לעצמו הוא בתכילת העומק, מ"מ להיות דכללות מהות האור הוא בתנועה דמשכה והгалות ה"ה בבחינת המשכה וגilio, אבל בשכלים עמוקים יותר שאנו שיכים אל המקביל כל שהוא סתום בעצם, א"כ הרי כללות מהות האור הוא בתנועה דתעלמות, הנה כל מה שמשכיל ומתחכם המשפיע בזה אף שהוא משיגו ומשכיל בו הנה להיות דכללות מהות דאור זה הוא בתנועה דתעלמות הנה גם מה שהוא מתגלה אליו הוא האור נבדל ומתחכם בעצמו.

לכן בסיפורו : להעיר מוהר ח"ג קמ"ט, ב. קוב, א. הקדמת הרח"ו לשער ההקומות (נדפסה בטוף קונטס ע"ז החיים).

יז) **והדוגמא** מזה יובן למעלה בהב' עניינים מה שאור אין סוף הוא למעלה עד אין קץ ולמטה מטה עד אין תכלית. דמה שלמטה מטה עד אין תכלית הוא האור שבבחינת שיקות אל העולמות. ובכללו הואר בחינת גילוי בעצמו. והנה איתא בפדר"א¹⁷¹ עד שלא נברא העולם ה"י הוא ושמו בלבד, והוא קאי על עצם האור, ואומר ע"ז הוא בחינת נסתר והעלם. דעתם האור הוא נעלם ונסתר, והינו שאינו בגדר גילוי גם בעצמו, ושמו קאי על הgilוי וההפטשות האור. וידוע דבשמו הרי יש ב' מדינות, שמות ושם. ושמות לשון דברים ושם לשון יחיד. דשות ל' ודברים הם הע"ס הגנותות במאיצלן, והוא מה דעתך בעצמו בכך כל מה שעתידי להיות בפועל, ושם הוא ל' יחיד הוא מה דאין מספר לטפי'. וב' בחינתו אלו הם גילוי בעצמו ית' וכן לאידי גילוי גם בעולמות בבחוי' או'פ' ובבחוי' או'ם. שזהו הרשך דבר מדינות מלא כל עלמין וסובב כל עלמין, אבל הוא קאי על עצם האור שאינו בגדר גילוי והמשכה כל בעולמות. אדרבא שהוא מתחלים ומהכלל בעצמו, ובחינה ימדינה זו היא הנקרת בשם אוצר, דכם שהאוצר ה"ה סתום ונעלם מעין כל רואה, כן בחינת העצמות הרי סתום ונעלם ולית מהשבה תפיסא ב' כלל, והוא בחינת העצמות ית' דעין לא ראה. והנה המשכת והתגלות אוצר העלינו הוא רק בשבי נצח המלחמה' לנצח את המנדג, וכנ"ל בהמשל דבשביל נצח המלחמה' פותחים את האוצרות החותמים והכמוסים מדור דור, אשר הדוגמא מזה יובן למעלה דכתיב מוצא רוח מאוצרתו שתהכה בכורי מצרים. דבשביל להכות בכורי מצרים, דמצרים הם המצרים וגבולם: ובכורי מצרים הם תוקף ועוצם הקלי', ובשביל זה מוציא רוח מאוצרותיו, וא' בת"ז תיקון ס"ט¹⁷² רוח ד' דא אויר קדמאות. דנהנה כתיב כי גאה גאה ותירוגם אתגאי על גותנאי, וידוע * דגאה אהה הוא פנימי' הכהר דרשנו בחינה פנימי' ועצמות א"ס וגאותה דילוי, טום ורוכבו רמה בים*. דרשן הנצח הוא בפנימי' הכהר וכנ"ל בהמשל דמדת הנצח נתוע ומושרש בעצם הנפש שלמעלה מכחות הגלויים.

יח) **והענין** הוא * דנהנה כתיב וגם נצח ישראל לא יشكر ולא ינחים כי לא אדם הוא להנחים . דניחומין שיך רק בצייר אדם , דהאדם הוא מוחין ומדות. והינו מדות שע"פ שכל' השיקן אל המדות. ובזה שיך ניחומין, וכמו במדות הרי יכול להיות שינוי מחד לדין ומדין להסיד, כמו עד"מ כאשר תחלה מהיב שכלו שיאחוב אותו ה"ה או היבאותו, ואח"כ מהיב שכלו שישגנהו הרי נתהפק מהאהבה וקירוב לריחוק, וכן להיפך. דשינוי המדות הוא בא ע"פ השכל שמייב השינוי הבא, וכמו'כ.

איתא בפדר"א : פ"ג. – יש שם גירסאות אחרות אבל דיקוגירסא זו דוקא מבואר בהקדמת שליה בתקילתה. וראה ג'כ ת"ז תיק"ס (מ. ב).

תיקון ס"ט : דף קו, א.

איור קדמאותה : ראה פרוס ש"א פ"ז ובערבי הכתוניים בערכו. מאורי אוור מע' אאות קגנ. וידוע דגאה : ראה בכיו' תוויא פ' בלשח ד"ה או ישיר פ"ג. שם סדרה אשירה להו'.

תורה ד"ה אשירה להו' (רולו, א. רנגג, א. ואילך). ועוד. וניהו' .. ראה ביס : השיקות מבוארת במקומות המסתומים בהערה הקודמת. והענין הוא : ראה ג'כ תוויא פ' יתור ד"ה זכרור (השני) פ"ה וביאורו.

The *makkif* of "direct light" is known as the "near *makkif*," inasmuch as it can become revealed; the *makkif* of "reflected light" is known as the "distant *makkif*," because it cannot be revealed.

An analogy¹⁷¹ from intellectual influence: When a teacher communicates an idea to his student, those [limited] aspects of the idea and their underlying rationale that the student can receive and soundly integrate may be called or *pnimi*, an internalized light. The profundity that now remains beyond his reach may be described as a light that "encompasses" his mind, impinging upon it in subtle and unseen ways. Nevertheless, this profundity is close to him: there will come a time when it will become accessible. In the words of our Sages, "No man understands his Rebbe's teachings in all their depth until the passage of forty years."¹⁷² His time will come.

Another analogy for this kind of potential closeness: If a person sees or senses that a profound idea lies hidden, still quite unknown, in the subject of his study, then despite his temporary ignorance that idea may be said to be close to him. His wisdom too will ripen one day.

These analogies describe the encompassing light of or *yashar*: though it encompasses [the limitations of its recipients] it is still close to their inner selves [because it is ultimately accessible]. For a glimmer of it is already perceptible, and that which is hidden will eventually be revealed.

However, there are also concepts that are so profound that they are by definition hidden: no glimmer of them is revealed. Shlomo HaMelech, for example, was granted a sublime understanding that utterly surpasses the grasp of created beings. As it is written, "And G-d gave wisdom to Shlomo as He had promised him."¹⁷³ No aspect of this wisdom was revealed or will ever be revealed.

Wisdom of this order is presented by means of garments that hide it, such as parables and riddles whose apparent

171. See *Likkutei Torah, Parshas Re'eh*, the exposition of the verse, *Ani LeDodi*; the *maamar* beginning *HaShamayim Mesaprim*, 5666, and the following *maamarim*.

172. *Avodah Zarah* 5b; *Likkutei Torah*, end of *Parshas Acharei*.

173. [I] *Melachim* 5:26.]

superficiality is deceptive. This is true of the parables of Shlomo HaMelech, the depth of which can be gauged in limited measure through the study of the *Midrash*, i.e., only insofar as it was revealed to our Sages through *Ruach HaKodesh*, divine inspiration. In the parables themselves, however, one does not detect the light of intellect.

Similarly, the narratives¹⁷⁴ of the Torah embody secrets and sublime mysteries to a higher degree than do the Torah's laws. However, they are not at all recognizable, for the essence of their light is a sealed secret, and is revealed only [as with parables] by means of concealment. Since by nature this light stands apart, even when revealed it remains separate and obscure, something closed off and hidden even from its *mashpia*, its [intellectual or spiritual] fountainhead. As a rule, intellectual exertion elicits an increase in the revelation of light. But when, in the case of this kind of light, its *mashpia* applies his intellect to it, though he will in fact experience an enhanced illumination, it will become hidden in his inner essence.

By contrast, in the case of intellectual light which is appropriate to a recipient, even when its *mashpia* delves deeply into it [without considering how to communicate it], it may be said to be close to the recipient. Though he will catch only a glimpse of the fresh insights that his teacher has unlocked (and even that glimpse will be attenuated to his measure), light of this kind is by definition close and accessible; it can be drawn downward. Since it is characterized by a thrust towards descent and revelation, the more that is revealed to the *mashpia*, no matter how deep his independent thinking may be, the more will be drawn down and revealed.

By contrast, the natural thrust of the deeper concepts that are innately sealed from any relation to a recipient, is towards self-concealment. In the case of such concepts, even when the *mashpia* applies his intellect to them and masters them, their light remains separate, and becomes hidden in his inner essence.

יובן במדות למעלה דכתיב ויתעצב אל לבו ויאמר הו' אמזה כו' והוא מדת הדין . ואח"כ נשתנה לרחמים וכמ"ש לא אוסף לקלל עוד כו' ולא אוסף עוד להכות כו' וא"כ ה' שינוי מדין להסיד ובא ע"י הטעם. שתחלה ה' טעם מהחיב ובא"כ טעם המוכה. וכן בשכל שיק בנו ניחומין דכתיב וכל יצר מחשבות לבו רק רע, וא"כ שכל וסבירא זו חיבת להיות במדות מדת הדין כו'. ואח"כ נשתנה הטעם כדכתיב כי יצר לב האדם רע מנעריו. וחיבת במדות הרחמים . דשינוי זה בא מצד הרצון, וברצון הרי גם בו יש מדות ושברצון וטעם כמוס דזה גופא מה שהשתנה מטעם בשכל וסבירא אחת (כמ"ש במ"א) ה' ע"פ הרצון, דלאחר רצון הו' את ריח הניחוח . דרוזא" דלורבנה עולה עד ריא דאס אוז נמשך בחינת רצון חדש, וא"כ שיק בו ניחומין חורטה. אמנם כי' הוא בצד' אדם. מדות ומוחין. וגם המליך דמוין (בחינת רצון). אבל בפנימי הכתיר עלי' אמרו' לית שמלאה בהאי עתיקה. דאי' שם בח' מדות ולא טעם כמוס והוא למעלה מציד' אדם. וזהו כי לא אדם הוא להנחתם. דבחינתה כי לא אדם. דהינו מה שלמעלה מציד' אדם אינו שיק עניין הניחומין והחרטה.

יט) וזהו עניין הנצוח שמושרש בעצם הנפש. מה שלמעלה מכחות הגלויים דרצון הגלי ומוחין, ולכנן במדת הנצח יכולים להגיע לאוצר הعلויון, פ"י דהתגלות והמשכת אוצר הعلויון הוא במדת הנצח. וזהו פתיחת האוצרות בעת המלחמה. דעיקר עניין המלחמה הוא הנצח. ובשביל לנצח את המנגד או פותחים גם האוצרות הרכומות. וכל הון יקר שהאוצרות ניתן לאנשי החיל, שהם הם המנצחים. הגם שஸירת האוצר הוא ע"י שרים ופקידים דוקא. אבל הכוונה פנימי' הם האנשי חיל אשר בהם ועל ידם בא הנצוח בפועל. וזהו גם נצח ישראל שהנצח הוא בשביל ישראל, וגם גוף הנצחון הוא נצחון של ישראל, דליהות שהם נק' צבאות הו'. וכן נצח את המנגד, ולהיות דנצה' ישראל, דבישראל יש בח' הנצח. וכן הם נק' צבאות הו'. וכדי' במדרש שוחר טוב ע"פ תודעוני אורח חיים אמר דוד לפניו הקב"ה רבש"ע תודעוני אורח חיים כו' אמר הקב"ה לדוד חיים את בפי צפה לתורה שנאמר עץ חיים היא למחוקים בה כו' (ובמד"ר. ויקרא פ"ל) שבע שמות את פניך (ומפ' שבע ל' שבע. שבע שמות בהראים את פניך וכאמורם) אלו ז' כתות צדיקים שעתידין להקליל פני שכינה וכו' נعمות בימיך נצח וכי מי מודיענו איזו כת החביבה והנעימה שבחן. חד אמר צמ"ש במא' : ראה בכיז' תוייח' פ' וירא דיה ארדה נא פיך ואילך. דיה מים רכבים זרלו פיך ואילך.

דרוזא זקורבנה : ראה זחיב רלא. א. זחיב כו. ב. – נתבאר לעיל פ"ב (קונטרס עז).

בדיה טעה תש"ט (קונטרס סב). ועוד.

על' אמרו : זהר ח'ג' קכט. א. ועדין שם רפט. א.

174. Cf. *Zohar* III, 149b and 152a; the Introduction of R. Chayim Vital to *Shaar HaHakdamos* (reprinted as an appendix to *Kuntreis Etz HaChayim*).

דאיתא במד"ר לשנים שנכנסו אצל הדין ולית אנן ידעינו מאן נצח אלא מאן דנסב באין בידו (מי שהוא נושא ללב והدس בידו) אנן ידעין דהוא נצח, אך ישראל כי אנו יודעין דישראל איבנו נצחיה, ובכללות בעובדה הוא נצחון הנה"א על הנה"ב, ועי"ז שהאדם בעבודתו בתורה מצות ותפלה מנצח את הנה"ב עי"ז גורם הנצחון למעלה להיות אטכפיא סט"א, ובשביל זה הוא התגלות אוצר העליון.

כ) והענין הוא דנה ירידת הנשמה בגוף אינה שביל עצמה. דהנשמה עצמה אינה צrica תיקון*. וכל ענין ירידת הוא שביל תקון ולוכך ולברר את הגוף וננה"ט. אבל הנשמה עצמה אינה צrica תיקון, וכما אמר* כל נשמה ונשמה הוא קיימת בדיקנה עילאה קמיי מלכא קדישא. דהנשמה קודם שירדה להתלבש בגוף וננה"ט הרי היתה בתכלית הדביבות במקור חוצבה באקלים חיים, והיתה בבדיקות אמיתי ובדיקות תמידי ביל שום פירוד כלל, והינו שהיתה ברצון אחד להו"י לבדו ואין זר אותו, וירדה להתלבש בגוף וננה"ט בכדי לברו וילוכנו ולהאיר חלקו בעולם, וזה כל ענין ירידת הנשמה למטה. וכתייב מים יוצרו ולא כו' דכאו"א נקצב לו הימים אשר בהם יעבד עבדתו בבירור ותיקון הגוף וננה"ט ולהאיר חלקו בעולם עי' אור התורה והתפלה, דעתך העבודה הוא למטה דוקא. דבהתוות הנשמה למעלה הה"ה בתכלית הדביבות כנ"ל, אבל בירידתה לגוף מלא רצונות ורותות גשמיים וחומרי' שמנועים את הנשמה מעבודה האלקית עד אשר צרך עבדה ויגעה עצמה במלחמה כבדה ביזה, דזהו עי' מدت הנצחון דוקא, והוא לעמוד בתוקף גדול ולהתזוק בעסק התורה והעבודה, והינו דכאשר הנה"ב מתגבר על האדם להחטיאו ולבבלו חיז' במחיז' עניינים. שניים או להטריד בשעבוד הפרנסה ובבלבול עסוק משא ומתן או שאר העניינים המבלבלים אותו עד שלבו בל עמי, וכמו שנראה במחוש דיצרו של אדם מתגבר עליו להטריד ולבבלו בעט העבודה דוקא. דכאשר הנה"א מתעורר באהו"ר או דוקא מתעורר הנה"ב לבבלו ולהטריד בכמה עניינים. ולפעמים שטמיט עליו חרדה ואימה בדבר שאין בו ממש כלל, והוא דוקא בעט העבודה תורה ותפלה או בקיום איזה מצוה או מוצאת הנה"ב בבלבולים עי', והינו שודק באහט שקבוע לתורה או כשייש לו איזה והוגש לתפלה או התעסקות באיזה מצוה וגמר' הנה או מתעורר הנה"ב לבבלו בכמה מיני בבלבולים וטרדות שוניות, ונדמה לו אשר דוקא בשעה זו היא הנחיצות לילך או למהר התפלה, אשר באמת הוא רק לבבל הנה"א, והראוי' דבעת שהולך בשוקים וברחובות והודמה בזמנו הבטלה אינו בא לו מחשבות כלל, וליאת צרך לעמוד בתוקף גדול להתזוק לשמר זמני התורה והתפלה, ולהתגבר על הנה"ב, ולא לשמעו לו, ובכח מזם הנצחון להתגבר בזה על הנה"ב, דליהו שמתן הנצחון הוא נתוע בעצם הנפש שלמעלה מכחות הגלויים, וליאת הנה בזה ועי' יכול להתגבר ולדחות כל הטרדות ובבלבולים ולא יהיו לו שום מונע ומעכב על לימוד התורה וקיים המצוות. ועי' הנצחון שאדם מנצח את הנה"ב שלו הנה עי"ז גורם למעלה ג' בתכברות הקוזשה על הקליפה וגורם המשכת אוצר העליון שהוא גילוי פנימי ועצמות אין סוף בה'.

* אינה צrica תיקון : ע"ח שער הצלם פ"א הובא בתניא פלי".
וכאמור כי : ראה דיה אני לזרוי ח"ח (קונטרס נז) ספ"א ובהערה שם.

17.

We can now apply the above in order to understand the analogue in the spiritual realms, where, simultaneously, "G-d's infinite light extends upward without bounds and downward without end." The latter light is that which is related to the created worlds. In general terms, it represents a revelation within the Essence of G-d.

This can be understood in the light of a statement in *Pirkei deRabbi Eliezer*: עד שלא נברא העולם ה"י הוא ושמו בלבד "Before the world was created, only He and His Name existed."¹⁷⁵ The word **הוא** ("He") refers to the essence of the light, and [this third-person pronoun, this indirect indicator] is used because it implies concealment; the essence of this light is not revealed even within itself. The word **שמו** ("His Name") refers to the revelation and diffusion of light. Within the category of "His Name" there are two levels: **שמות** ("Names") and **שם** ("Name"). The plural form refers to the Ten Sefiros that are concealed in the Source of their emanation: G-d's own estimate, so to speak, of all the potential [energy] that would ultimately be realized. The singular form refers to a spiritual level at which the Sefiros are without number. Both these levels are revealed within G-d's Essence, and are also revealed in the worlds as *or pnimi* [i.e., an immanent light] and *or makkif* [i.e., a transcendent light]. I.e., these levels are the source for the two kinds of light — *memaleh kol almin* [i.e., the immanent light that "fills all the worlds"] and *soeve kol almin* [i.e., the transcendent light that "encompasses all the worlds"].

The term **הוא**, however, stands entirely above these levels. It refers to the essence of the light that is not at all related to revelation and is not drawn down within the worlds. On the contrary, it is hidden and incorporated within G-d's Essence. This level of light is called *otzar* ("treasure house"). For just as

175. Part III; the precise wording of this version as against the other variant readings is explained by the *Shelah* at the beginning of his Introduction. See also *Tikkunei Zohar*, Tikkun 19 (40b).

a treasure house is sealed and hidden from view, so too the essence of this light is sealed and hidden: “no thought can grasp it at all.”¹⁷⁶ It is the level of Divine Essence that “no eye has seen.”¹⁷⁷

This store of heavenly treasures is drawn down and revealed only for the sake of securing victory and overcoming the enemy. The parable cited above¹⁷⁸ described how for this reason treasure houses that have been locked away and kept secret from generation to generation are thrown open. The spiritual analogue to this is alluded to in two adjoining phrases: “שְׁחַכָּה בְּכָורי מַצְרִים” — “He brings forth the wind from His treasure houses”; and, in the following verse, — “He struck down the firstborn of Egypt.”¹⁷⁹ In order to strike down the most powerful exponents (“the firstborn”) of the unholy evil of Egypt (*Mitzrayim/Meitzarim*¹⁸⁰), “He brings forth the wind from His treasure houses.” *Tikkunei Zohar* (*Tikkun* 69¹⁸¹) comments: “The wind of G-d” refers to the primordial ether.¹⁸² [This reference to the inner aspects of the *Sefirah* of *Keser* is reinforced by the Kabbalistic interpretation of the phrase,] — “כִּי גָּהָה — ‘For He is most exalted.’”¹⁸³ The *Targum* understands that phrase to mean that “He is exalted over the exalted.” As is well known,¹⁸⁴ this phrase [likewise] refers to the inner aspects of *Keser*, whose source is the inner aspects and essence of G-d’s infinity. [The *Targum* of the verse continues:] “He is exalted because¹⁸⁵ ‘He cast the horse with its rider into the sea.’” I.e., the attribute of pursuing

176. [Cf. *Tikkunei Zohar*, Introduction II: *Pasach Eliyahu*.]

177. [*Yeshayahu* 64:3.]

178. [Ch. 11.]

179. [*Tehillim* 135:7-8.]

180. [Cf. above, ch. 13.]

181. P. 107a.

182. See *Pardes*, *Shaar I*, ch. 7; see this phrase in *Erkei HaKinuyim*; *Meorei Or* I:153.

183. [*Shmos* 15:1.]

184. On this subject see *Torah Or*, *Parshas Beshallach*, the *maamar* beginning *Az Yashir*, ch. 3; op. cit., end of *maamar* beginning *Ashirah LaShem*; *Toras Chayim* the *maamar* beginning *Ashirah LaShem* (p. 237a, 253a ff.); and elsewhere.

185. The connection is explained in the references listed in the previous note.

לעילוי נשמה

הרה”ח רהה”ת עוסק בצד”ץ ורב פעלים

ר' יונה בן הרה”ח רהה”ת ר' מאיר ע”ה

אבצן

מקשור בלו”ז לכ”ק אדמו”ר מלך המשיח
ומסורו וננתן להוראותיו פועלותיו ועניןיו הק’

עסק במסירה ונתינה בשליחות הק’
בתרגום הדפסת והפצת תורה כ”ק אדמו”ר מה”מ
ותורת רבותינו נשיאנו

וספרים בעניןינו משיח וגאולה בכל כצויי TABLE
ע”י “וְעַד שִׁיחּוֹת בְּאֶנְגָּלִית” שניהלו למעלה מארבעים שנה

פירסם באמצעות מערכת טלפון ני

וה”רש”ת” שיעורי לימוד יומיים

בספר התניא וברמב”ם בהתאם לתקנה הק’

פעל במרץ ובהצלחה בשידוכי בני ובנות ישראל
והביא להקמת מאות בתים בישראל

עסק בעזר גשמי ורוחני מtower אהבת ישראל
וקיבל את כאו”א בסבר פנים יפות

זכה להקים דור ישראלים מבורך בניים ובנות
עסקים בתורה ובמצוות ומקשורים לנשיא דורנו

נפטר במייטב שנוטתו ביום רביעי פ' בא
ג' שבט שנת ה’תשע”ט

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

**DEDICATED BY
ENLIGHTENMENT FOR THE BLIND, INC.**

Rabbi Yosef Yitzchok שיחי' Shagalov
Los Angeles, California

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

concerns, and to confuse him with the yoke of earning a livelihood and the bothers of business, or with other matters that disturb him until he is robbed of his peace of mind.

It can be patently observed that a man's evil inclination endeavors to disturb and confuse him precisely when he is involved in the service of G-d. Precisely when the Divine soul is aroused in the love and awe of G-d, the animal soul too is aroused, doing its best to disturb and confuse him in various ways. Sometimes it will burden him with dread or terror for reasons that have no substance. All this takes place particularly during his divine service through Torah study of prayer, or while he is fulfilling some *mitzvah*, for example, during the fixed times that he has set aside for study, at moments when he feels motivated to pray, or while he is engaged in a *mitzvah* or neighborly deed. The animal soul makes it appear to him that this is precisely the moment that he must leave or hurry through his prayer. In truth this is nothing more than a means of distracting the G-dly soul. The proof of this lies in the fact that when he is strolling through the streets and market places in his spare time, these thoughts do not come to him. Realizing this, one must stand firm and reinforce his determination to observe his times of Torah study and prayer, to overcome the animal soul, and not to heed it.

The attribute of striving for victory has the power to thereby overmaster the animal soul, for this attribute is rooted in the very core of the soul, at a point higher than the source of the soul's revealed faculties. This enables it to overpower and thrust aside all of man's bothersome worries to the point where no blocks or obstacles obstruct his study of the Torah and his fulfillment of the *mitzvos*.

Then ultimately, when a man conquers his own animal soul, he causes the forces of holiness on high to vanquish the forces of evil. Moreover, he causes the sublime treasures of the spiritual realms to be drawn down to this world below: he brings about the revelation of the innermost essence of G-d's infinity.

victory in time of war is rooted in the innermost reaches of *Keser*. This corresponds to the above-mentioned analogy,¹⁸⁶ which illustrated how the attribute of seeking victory is rooted in the core of the soul, at a point that surpasses the soul's revealed faculties.

186. [Cf. above, ch. 11.]

18.

וגם נצח ה' שישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחות This idea¹⁸⁷ can be explained in terms of the verse, “Moreover, the Eternal One of Israel will not lie nor change His mind, for He is not a man that He should change His mind.”¹⁸⁸ A change of mind is possible only in [the spiritual composition of] a man. Man’s [conscious] faculties comprise intellect and emotion, the emotions being governed by the intellect and the intellect being related to the emotions. On this level, a change of mind is possible, such as — in the realm of emotions — a change from kindness to severity or from severity to kindness. If at first one’s understanding dictates that one experience feelings of love, then love will result; if one’s understanding then dictates otherwise, one will then change one’s attitude from love and closeness to distance. A similar change is imaginable in the opposite direction. At any rate, we see that a change of feelings results from a change in understanding.

In the spiritual realm, change is likewise possible in the Divine emotive attributes. [Regarding the generation of the Flood, for example,] it is written, “*וַיַּעֲצֹב אֱלֹהִים לְבָו וַיֹּאמֶר הָא אָמַחַת*” — “And it grieved Him at His heart, and G-d said, ‘I will destroy [man].’”¹⁸⁹ This is an expression of stern judgment. Later, however, there was a change to the attribute of mercy, as it is written, “*לَا אָסֹן לְקַלֵּל עוֹד*” — “I shall never more curse [the earth...] nor shall I ever again smite [every living thing].”¹⁹⁰ This change from strict justice to kindness came about through reason, which first determined guilt and then determined innocence.

Change is also possible in the Divine intellectual attributes. [In the first instance, G-d brought on the Flood for a reason:] “*וַיַּצַּר מְחֻשְׁבָות לְבָו רַק רַע*” — “All the impulse of the thoughts of his

20.

[We have been discussing the soul’s life-tasks.] The soul did not descend into the body for its own sake: as for itself, it is in no need of correction.²⁰¹ The entire purpose of its descent is to correct, refine and elevate the body and the natural soul. Before its descent into the body and the natural soul it was in the ultimate state of *dueikus*, truly and constantly cleaving to its source in the living G-d without any separation whatever. As it is written, “The sublime image of each and every soul used to stand before the Holy King.”²⁰² At that level the soul had one wish — for G-d alone and none other.

It descended from that state to enclothe itself in the body and natural soul in order to refine and elevate them, and in order to bring light into its environment, its portion of the world. This is the entire intent of the soul’s descent below. To this end, “days were formed.”²⁰³ Every individual has been allocated a certain number of days to carry out his divine service through the refinement and restitution of the body and the natural soul, and to bring light into his portion of the world through the light of the Torah and the light of prayer.

The real place for this labor is here below. For when the soul is in the spiritual worlds, as we have said, it enjoys the ultimate state of *dueikus*. However, it descends into a body that is filled with alien wishes and physical and material desires that prevent it from expressing itself in G-dly service. This challenge eventually calls for strenuous exertion in a most formidable battle, which can be won only by a determined desire for victory.

This determination allows a man to stand firm and fortify his involvement in Torah and in his service of G-d. For the animal soul seeks to overwhelm him, to cause him to sin, and to vex him, heaven forbid, with alien thoughts and all kinds of

187. See also *Torah Or, Parshas Yisro*, the second *maamar* beginning *Zachor*, ch. 5, and its *Biur*.

188. [I Shmuel 15:29.]

189. [Bereishis 6:6-7.]

190. [Ibid., 8:21.]

201. *Etz Chayim, Shaar HaTzelem*, ch. 1, cited in *Tanya*, ch. 37.

202. See the *maamar* beginning *Ani LeDodi*, 5708 (*Kuntreis* 97), end of ch. 1, and the note there.

203. [Cf. above, ch. 10.]

cosmic scale of the forces of evil. And it is for the sake of this conquest that the treasure houses of heaven are thrown open.

heart was only evil.”¹⁹¹ This reason necessitated a reaction in the Divine emotive attributes: it activated the attribute of strict justice. Afterwards, the reason changed: — “For the impulse of man’s heart is evil from his birth.”¹⁹² This change dictated that the attribute of mercy be applied.

This change [in intellect] was brought about by a change in will. The will itself also includes an emotive element, the emotions of the will. The hidden reason that motivated the intellect to change from one reason to another on the same grounds (as is explained elsewhere¹⁹³) is dependent on the will. In the meantime, — “G-d smelled the pleasing smell,”¹⁹⁴ and a new will was drawn down, for “the mystery of the sacrifices ascends to the mystery of the *Ein Sof*.”¹⁹⁵ A change of will and regret thus became possible.

This, however, is possible only in a spiritual structure resembling that of man [i.e., only in those levels of Divine light that have descended and become enclothed, as in man], in intellect and emotions, with a transcendent light encompassing the intellect. Concerning the innermost aspects of *Keser*, however, it is written, — “*לֹא שְׁמַאלָה בַּהֲיוֹת עֲתָקִיא*” — “There is no left side in *Atik*.”¹⁹⁶ At this level of Divinity there are no emotive attributes and no hidden reason; this level transcends any comparison to the spiritual structure of man. Of this level it is written, “He is not a man that He should change His mind.” Here, change of mind and regret do not apply.

191. *Ibid.*, 6:5.]

192. *Ibid.*, 8:21.]

193. On this subject see *Toras Chayim*, *Parshas Vayeira*, the *maamar* beginning *Eirdah Na*, ch. 20ff.; the *maamar* beginning *Mayim Rabim*, 5636, ch. 6ff

194. *Bereishis* 8:21.]

195. See *Zohar* II, 239a; III, 26b. This subject has been explained above in ch. 2 (*Kuntreis* 74); in the *maamar* beginning *Taama*, 5709 (*Kuntreis* 62); and elsewhere.

196. *Zohar* III, 129a; cf. also III, 289a.

19.

The attribute of seeking victory, then, is rooted in the very core of the soul which transcends the revealed [i.e., conscious] faculties of revealed will and of intellect. Through this attribute, therefore, one can reach the storehouse of heavenly treasures; i.e., it is this attribute that reveals and draws down the heavenly store of treasures. Because of it, the storehouses are opened in time of war, the kernel of which is victory. In order to overcome the enemy even secret vaults are opened. Though the distribution must be entrusted to ministers and officers, the ultimate intent is that all the priceless wealth be handed over to the rank and file soldiers, for it is they who will actually secure the victory. This concept is alluded to in the phrase, נצח ישרָׁאֵל [which can be translated either “the Eternal One of Israel” or “the victory of Israel”]. The victory is for Israel and by Israel. Since it is they who are called the “hosts of G-d,”¹⁹⁷ the treasure houses of heaven are opened up for them, to enable them to vanquish the enemy and to secure “the victory of Israel.” Because the attribute of seeking victory is found in Israel, they are called the “hosts of G-d.”

On the verse, תודיעני אורה חיים — “Make known to me the way of life,”¹⁹⁸ there is a related teaching of *Midrash Shocher Tov*.

“David HaMelech asked of G-d: ‘Master of the Universe, make known to me the way of life!’

Said G-d to David: ‘Is it life that you want? Look inside the Torah! For concerning the Torah it is written, עץ חיים היא — It is a tree of life for those who hold fast to it.’ ”¹⁹⁹

[The verse quoted above from *Tehillim* continues:] שבע שמחות את פניך — “There is fullness of joy in Your presence [lit., ‘with Your countenance’].” On this there is a comment in *Midrash Rabbah* (*Vayikra* 30:2), which for sova, meaning

197. [Cf. above, ch. 10.]

198. [*Tehillim* 16:11.]

199. [*Mishlei* 3:18.]

“fullness”, reads *sheva*, meaning “seven”, for there are seven degrees of joy among those who gaze upon the Divine Countenance): “These are the seven groups of *tzaddikim* who are destined to welcome the Countenance of the Divine Presence.”

[The verse continues:] — “Bliss is at Your right hand forever.” [The word *netzach*, as mentioned earlier, can mean either “forever” or “victory”.]

The *Midrash* asks: “Who will tell us which of these groups is the most cherished, the most blissful?”

And the *Midrash* continues by saying, “One answers: ‘Those who come with the power of the Torah and the power of the *mitzvos*.’ Another answers: ‘These are the teachers who teach little children in the path of truth, and who are destined to stand at the right hand of G-d.’ ”

The *Midrash* concludes: “This is what is contained in the phrase, ‘Bliss is at Your right hand forever.’ ”

All the above comes about because the attribute of securing victory is related to Israel. For there is a verse [concerning the festival of *Sukkos*] that states: ולקחתם לכם ביום הראשון — “And you shall take for yourselves on the first day [...branches of palm trees].”²⁰⁰ And the [above-quoted] *Midrash* connects the *lulav* with *netzach Israel*, interpreting this phrase as a reference to the victory of Israel. For when one sees a *lulav* in a man’s right hand, one can tell that he is victorious, in the spirit of the verse, “Victory is in your right hand.”

The same *Midrash* illustrates its meaning: “Two men appeared before a judge, but we do not know who was victorious. But when one of them appears holding cuttings from [*lulav* and *hadas*] trees, we know that he was victorious. Similarly, the Jewish people [and their adversaries state their claims before G-d; when the Jewish people later appear with their *lulavim* in hand], we know they were victorious.”

In general terms, the victory described is the victory of the G-dly soul over the animal soul. When a man overcomes his animal soul through his divine service in Torah, *mitzvos* and prayer, he causes a victory Above — the conquest on a

200. [*Vayikra* 23:40.]